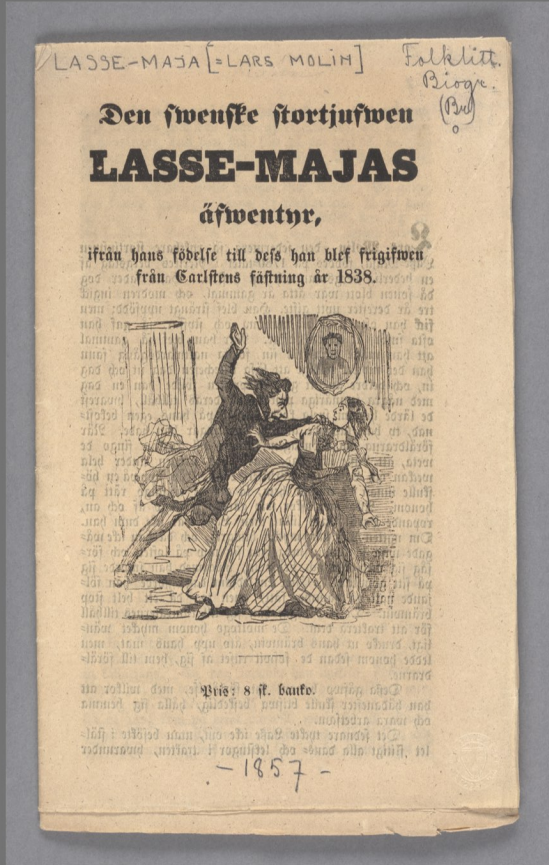

Lasse-Maja

Lasse-Majas äfwentyr i Stockholm af honom ...

Tryck // / 18 G Br.

Digitaliserad år 2020

National Library
of Sweden

LASSE-MAJA [=LARS MOLIN]

Folkliitt.
Biogr.
(Pul)

Den swenske stortjuswen LASSE-MAJAS äfwentyr,

ifrån hans födelse till dess han blef frigiswen
från Carlstens fästning år 1838.

Pris: 8 fl. banko.

- 1857 -

En hvarje fortjuten
LÄSSE-MÅLÅS

Lars Molin, den sedermera så ryktbare stortjufwen Lasse-Måsa, föddes på 1780-talet i Mexikos bergslag af en hederlig bergsman och dess hustru. Hans fader dog då sonen blott war åtta år gammal, och modren ingick tre år derefter nytt gifte. Han blef strängt uppfodd; men fick han ofta stryk af mamma och styffar, så gaf han ofta smörj åt andra pojkar. När han blef så gammal att han måste läsa till sin första nattwardsgång fann han det mycket tråkigt att läsa katechesen dag ut och dag in, och heldre än att gå till presten följde han en dag med några jemnåriga pojkar till deras tillhåll, hwarest de lärde honom spela kort, likväl på hans egen bekostnad, ty han tappade alla de penningar han hade. När föräldrarna om Söndagen kommo till kyrkan fingo de weta, att Lasse icke hade varit hos presten under hela weckan och Lasse, som förutsett detta, kröp upp på en höfskulle innan de kommo hem, så att de ej fingo rätt på honom. Alla människor wid gården sprungo af och anropande Lars! Lars lilla! men Lasse war icke dum han. Om natten blef han mycket hungrig, och då han icke wågade wisa sig ännu, smög han sig upp på loftet, och försåg sig med mat och brännwin, hwarmed han smorde sig på sitt gömställe. Efter en ledsam dag gjorde han följande natt på samma sätt, men tog då ett helt stöp brännwin. Dermed begaf han sig till kamraternes tillhåll för att traktera dem. De mottogo honom mycket wänligt, drucko ut hans brännwin, åto upp hans mat, men ledde honom sedan de sofwit ruset af sig, hem till föräldrarne.

Desa gåfwo honom sin förlåtelse, med wilkor att han hädanefter skulle blifwa bestedig, hålla sig hemma och wara arbetsam.

Det sednare tyckte Lasse icke om, utan besökte i stället flitigt alla dans- och lekstugor i trakten, hwarunder

han gjorde mästerverk i kortspel, trakterade sina vänner med brännvin som han knipit af föräldrarne, och förstörde penningar, dem han stal, litet då och litet då, än från sin mor och än från styffadren. Afwen såd stal han och sålde den åt grannarne.

Han började afwen springa efter flickor. En gammal käring skvallrade här om för föräldrarne, så att han fick stryk af dem. För att hämnas ställde han sig en mörk afton i förfåt för kärningen med en spruta watten i handen och satte henne plötsligt strålen midt i ansigtet, så att hon föll omkull och dånade. Hon låg länge sjukt af skrämjel, men inbillade grannarne att påstfäringarne hade welat draga af till Blåkulla med hennes ko och slagit watten öfwer henne sjelf när hon welat hålla fast kråket.

En annan gång, på hemresa från staden en vinterdag, förde han om en käring som drog en kälke och bad att få binda den efter Lases släda. Lase gick in derpå men när han kom i en brant uppförsbacke skar han af tåget, så att kärningen fick åka baklänges på kälken utför hela backen tills hon stjelyte i ett dife.

Sjelf råfåde han också ut för misöde. I skogen hörde han en gång en katta skrifa erbarmligt, emedan man hade gillrat en råffax med henne. Lase wille hjälpa kattan lös, men föll derwid sjelf i råfgropen och fick ligga der tills jordegaren om morgonen kom och frälsade honom ur knipan.

Wid 16 års ålder lärde Lase sig af en smed att stjåla i större skala. Hans föräldrar fingo wid den tiden i arf efter en affiden slägtning en packe sedlar, 40 påsar med blanka specieriksdalrar och en mesingskruka med mindre silfvermynt, hwilket allt förwarades i ett skåp. Smeden lärde Lase att i en degbit taga aftryck af myckeln och gjorde derefter en dylst, medelst hwilken Lase kom åt sedlar att börja med, några ur hwarje packe, och sedan blanka riksdalrar, 3 eller 4 ur hwarje påse. Swad som af dessa icke lefdes upp eller gafs åt smeden gömdes i en källarmur. En dag tappade han myckeln; styffadren hittade den och fann att den påfåde till penningsskåpet, men estersåg icke om der saknades något, förrän hans swägerska en gång kom på besök och wille werla sig till silfvermyntet. Han anställde då förhör med tjänstfolket, och när dessa naturligtwis nekade för att ha tagit något af

det myckna som fattades, tillkallade han en klot gumma. Lasse blef rädd att hon skulle upptäcka och angifwa honom, hwarföre han gaf henne 3 riksdaler med vilkor att hon skulle tiga. Likväl utpekade hon honom. Lasse som stod wid dörren sprang genast till skogs. Då han märkte att allt folket förböljde honom klättrade han upp i en tät gran, hwarunder folket flera gånger sprang, men utan att se tjuften. Mot aftonen begaf han sig till ett torp, der han träffade en hustru, som gömde honom i sitt fähus och lät sin dotter Maja gifwa honom mat och hwad han annars behöfde, mot betalning som han hämtade från källarmuren, sedan föräldrarne omsider slutat att hafwa wakt wid gården om nätterna.

En dag, sedan Lasse fått flytta ur fähuset upp på en windsclammare i torpet, föll det honom in att för tidsfördrifs skull taga på sig Majas kläder. — Kors, hwad du ser pråktig ut i fruntimmerskläder, utropade Maja när hon fick se honom, och föräldrarne tyckte äfwen att de klädde honom. Då beslödt han att gifwa sig i wäg, sålunda förklädd, lät köpa sig granna kläder, lagade till en god matsäck samt wandrade först till Drebro och sedan åt Arboga.

Under wägen dit fick Lasse tjenst som piga i en bondgård och stannade der i tre månader, hwarunder han lärde sig quwifolks-syflor och uypförde sig till allas belåtenhet. Han fick äfwen en nämndemans son till friare, som gaf honom hederliga presenter och war mycket ledsen när Lasse tog tjenst som frökenpiga på en närbelägen herrgård.

Här måste han lära sig att sopa, twätta, städa samt af- och pållåda fröknarne. Detta war i synnerhet swårt för honom, och frestelsen att klappa fröknarne blef honom en dag så stark, att han sprang sin wäg för att icke förråda sitt kön. När han kom tillbaka fick han banvor derför, och som han icke twiflade att anledningen till sådana snart skulle återkomma tog han en wacker afton en hopy af fröknarnes bästa kläder och började wandra till hemorten.

Hans wärdfolk i torpet kände icke igen honom i hans gentila drägt. När han yppat sig berättade de, att hans föräldrar trodde, det han tagit wärfning wid något regemente, och att hans moder af sorg dagligen af-tynade och önsfåde heldre ligga i grafwen, än se honom såsom brottsling dömd till straff och wanära. En afton gick han utanför fönstret och fick se henne. Då hade

Maja, som war med, all mätta att afhålla honom från att gå ut.

När han wistats här en tid och derunder, bland annat, varit i kyrkan utan att blifwa igenkänd; började matsförrådet taga slut, hwarföre Lase en natt bröt sig in i wisthuset hos en rik bergsman och tog ett helt lås kött och fläsk, ost och smör, metwurst, hwetmjöl m. m. För att få penningar besökte han ortens wintermarknader. På en af dessa kurtiserades han ifrigt af en juwelerare och lät af honom öfvertala sig att stanna hos honom om natten. Sedan han druckit så mycket med juweleraren att denne blef plakat och somnade, tog han des plånbock och smög sig ut. Porten war stängd, men med en isbill som stod på gården bröt han upp några stenar, kröp sedan under porten och sprang ur staden med 500 riksdaler och en guldkedja som fanns i plånbooken. På morgonen måste han för att undgå förföljare wika af vägen inåt skogen och ligga hela dagen bakom en sten, der han till en början frös jemmerligt. Men sedan snö fallit och lagt sig som ett tjockt täcke öfwer honom hade han warmt som i en dunbädd.

Om awällen, när han åter wågade sig ut på landsvägen, träffade han der en häst och släda stående utanför en krog, samt en kapprock. Han swepte in sig i denna, satte sig upp och förde tills han war nära torpet, då han wände hästen och lät honom gå.

Sedan han under wintern ytterligare öfswat sig i fruntimmers-syflor, fått ett falskt prestibetyg samt orlofsjedel i Majas namn och gifwit sitt wärdfolk hederlig betalning, tog han Maja med sig och reste med skjuts åt Arboga för att vidare resa till Stockholm. Vid Fellingebro stannade han en eftermiddag i en bondgård. Under det han der satt i den lilla trädgården fick en qwartermästare, som egde den närgränsande trädgården, se honom, fruntimmersslädd som han war. Han började samtala med den fina mamsellen, som berättade honom att hon war född af hederliga föräldrar och nu ämnade sig till Stockholm för att få tjenst som hushållerska. Han erbjöd henne då att sköta hans hushåll, försäkrande att han ej skulle se så noga på 10 rdr mer eller mindre i lön och att hon skulle få fyra pigor under sig. Lase antog förslaget, med wilkor att Maja äfwen skulle få tjenst, och åtföljde genast qwartermästaren till hans hemwist. Der öfwerens-

foms att Lase skulle få 100 riksdaler i lön och Maja 16. Derpå wisade han sitt hus; allt war wäl försedt och rummen snyggt möblerade. Med frieri war han genast färdig, men Lase swarade just ingenting. Bondfolket hos hwilket han hämtade sina saker, berättade att qwartermästaren ännu hade i huset en qwinna, med hwilken han egde tre barn, men som nu höll på att blifwa bortförd, emedan hon förlorat sitt utseende. De rådde Lase att akta sig för att råka i samma olycka. — Ah, waren icke rädda, med mig skall det icke komma så långt, swarade Lase tranfiskt.

Första morgonen, medan qwartermästaren war ute på jagt gjorde Lase sin rund i skafferiet och köket, och när detta war slutadt hemkom qwartermästaren och lernade Lase alla nycklarne samt tillsägelse om hur mycket mat, som borde gifwas åt hwar och en medan han reste bort. Sedan han farit och Lase gifwit folket mycket mera mat än de woro wana wid, kom den stackars förära hushållerskan med sina tre barn för att taga afsked. Lase behöll då det ena barnet och gaf modren af sina egna pengar 3 rdr b:ko.

Wid hemkomsten blef qwartermästaren mycket förtörnad öfwer att barnet war qwar, men när Lase förklarade att om han icke wille draga försorg om sitt barn skulle han uppfostra det på bekostnad af sin lön, tog han skeden i wackra hand; han blef till och med öm mot flickan.

Länge räckte icke förtroendet. En dag, då Maja och en annan piga föllo omkull i källarrappan med en drickså, blef Lase deröfwer så uppretad att han med en qwastkäpp pryglade dem begge två. Maja blef ursinnig och ropade: Din satans tjuf-Lase, nu tycker du att du har makten; förbannad ware den dag, då jag satte fruntimmerskläder på dig, din förrymda kanåse. — Hwad, sade den andra pigan, har manssell rymt? — Wacker manssell swarade Maja, det är en förklädd karl. Efter detta utbrott lagnade sig Maja och ångrade hwad hon sagt. Men kamraten hppade händelsen för qwartermästaren som skickade efter länsmannen, så att Lase måste hals öfwer hufswud taga till benen, utan hatt, i tunna saffiansflor och med föga penningar.

Sälunda irrade han omkring i skogarne, blott görande ett par påhälsningar i små stugor för att få sig litet mat, innan han återkom till Majas föräldrar. Dit